

Kedves Testvérek!

Az evangéliumban olvastuk, hogy a nép bámészkodik, a főtanács tagjai gúnyolták. A katonák gúnyt űztek belőle. Az egyik fölfeszített bűnöző kigúnyolta. Ez a négy epizód, ahogy egymás után halljuk őket, visszavisz bennünket a múlt heti evangéliumhoz, ahol nem Jézusra vonatkozóan jelent meg értetlenség. Ott hallottuk, hogy ország, ország ellen támad, éhínség és dögvész és háborúk, és emberek meghalnak, és a családtagok egymásnak esnek. Ami múlt héten fölhangzott, ilyen egész kozmikus méretekben, most egyszer csak megjelenik Jézusra vonatkozóan; a bámészkodás, a gúnyolódás, a kinevetés, gyalázkodás.

Többször is megjelenik ez a motívum, hogy „Hát, nem te vagy a Messiás?” Hát fölírják: ő a zsidók királya. „Most ha te vagy a Messiás, mentsd meg magad, meg bennünket is!” Tudom, hogy pontosan tudjátok, de mégis a szöveg miatt fontos, hogy milyen Messiást várnak? Mondhatnánk így is, valamilyen katonai Messiást, valamilyen politikai Messiást, összefoglalva, valamilyen világi Messiást. Olyan megváltót, olyan királyt, aki az Istenre hivatkozva, az Isten küldetésében eljön a választott néphez, és egyszerűen szólva, legyőzi a rosszakat. Kiirtja a gonoszokat. Világossá teszi, hogy ki a jó, ki az igaz, ki a rendes, ki a szép, ezt világossá teszi. Győz a rosszak fölött, azokat elpusztítja, és azután fölül a trónjára, és szól az igazaknak, hogy „gyertek ide”, és végül kihirdeti a végső győzelmet. Hát, ebből így semmi nem történik meg.

A mai evangéliumban szerepel a végső néhány mondat, ahol egy gonosztevő azt mondja Jézusnak, hogy „Ha majd elérkezel az országodba, emlékezzél meg rólam!” Mire a Messiás azt mondja: „Még ma velem leszel a Paradicsomban.” Ez pont az ellenkezője, mint amire a korabeli ember számított; hát egy gonosztevő nem lehet ott, és a Messiás nem mondhatja neki ezt.

Még számunkra is kísértés, vagy egyszerűen az evangéliumot és az istenkapcsolatot, a Jézusba vetett hitünket, leszűkítjük a mai történet alapján a jó és rossz küzdelmére. Abban az egyszerűségben, természetességben, magától értetődőségben, ahogy a korabeli ember azt szerette volna és akarta értelmezni. Ha mi a kereszténységet úgy értelmezzük, hogy vannak értékeink és mi ezek alapján élünk, van a jó, az igaz, és a szép, és akkor mi erre rátesszük az életünket, és nem értjük, mások ezt miért nem értik, de végül mi fogunk győzni. A kereszténység lényegileg, amit ma ünneplünk, tartalmilag sokkal több, mint jónak és rossznak a harca, amiben mi azt reméljük, hogy végül a jó győzzön.

A keresztény ember világában, mi igyekszünk megtenni jót és elkerülni a rosszat. Csakhogy ha a Jézus semmi mást nem tett volna, csak a jót, az igazat, a szépet, a természeteset, az értékeset, a magától értetődőt választja, a kereszthalála meg sem történik. Ha Jézus úgy értelmezte volna a küldetését, hogy a kereszténység, ugye hát kissé furcsán hangzik ez így, hogy másról se szól, minthogy a jó győzzön a rossz felett, ahogy az ószövetségi ember gondolta, akkor például Jézus azt mondta volna: „Ti, lássátok be, természetes, hogy élni akarok?” Hát erre mit lehet mondani? Hát tényleg természetes. Szóval Jézus azt mondja: „Nagyon szeretlek benneteket, de hát én is élni akarok, mint ti. Hát ti is élni akartok, nem? Hát van vita köztünk ebben, hogy az élet a legnagyobb érték? Hát ne haragudjatok, én ezt az értéket választom. Ezen érték szerint akarok élni, hogy az élet nagyon fontos, és hát, hát azért egy hetven-nyolcvan évet, úgy egy viszonylag jó egészségben szeretnék leélni. Hát persze, ha az ember vigyáz magára.

Amikor Jézus meghal a kereszten, az nem annak a kihirdetése, hogy nekem lett igazam. Hát erről itt szó sincsen. Mikor hirdette volna ki Jézus azt, hogy nekem van igazam? Hát nem természetes, az ember azt akarja, hogy az igaza napvilágra kerüljön. Hát, hogyha keresztem végül azt mondja, hogy „Eddig csináltam, most meg megmutatom nektek, hogy én vagyok a Messiás. Aztán jöhetnek az angyali seregek, és a bámészkodóknak is annyi, a gúnyolódóknak is annyi.”

A következőt, mondhatta volna, hogy „Hát úgy, mint ti, hát én szeretnék egy egész életet élni.” Most a biblikusok azt mondják, Jézus maximum élt harminchét évet. Hát az nem egy fél élet. Hát manapság az... „Hát ne haragudj, azért én is hadd éljek egy teljes életet! „Hát boldognak érezni magam.”

Szóval nekünk, keresztényeknek egyszer csak az életben lesz egy csomó olyan fölismerőnivalónk, hogyha addig visszük a Krisztushoz fűződő kapcsolatunkat, hogy a rosszat felülmúljuk a jóval, akkor mindaz, amit ma ünneplünk, az egész hitünk, az Istenhez fűződő viszony, meg amit Jézusról vallunk, az tulajdonképpen számunkra nincsen.

Vagyis nekünk a jót is szükséges lesz felülmúlni, mégpedig a szent irányába. Így is mondhatnám ezt, hogy az életszentség irányába szükséges lesz a jót, az igazat, a természeteset, a magától értetődőt, az egészségeset, a szépet, ezt mind fölülmúlni az Isten felé vagy a szent felé. Mert Jézus egész története, és

főképpen a kereszthalála nem arról szól, hogy a rosszat legyőzte jóval. A rosszat felülmúlta a jóval, és akkor ez a jó nem beteljesedett, hanem hogy felülmúlta azt a rosszat, ami bennünk van, majd pedig felülmúlta a jót, az igazat, a természeteset, a magától értetődőt, az emberi, a szent és az Isten felé. Innen érthetjük meg, hogy amikor Jézus a föltámadása után találkozik velünk, akkor nem ezeknek a természetes, emberi dolgoknak a beteljesedésére hivatkozik, mert akkor mi történt volna? Elénk áll és azt mondja: „Először is, nekem lett igazam. Másodszor, én jól maradtam, ti nem.” Hanem mit mond Jézus? „Békesség veletek, ne féljete, átadom a Szentlelket, bocsássatok meg mindenkinek!”

Ez nem pusztán valamiféle jónak, igaznak, természetesnek, magától értetődőnek a győzelme. Jézus nem állt oda az apostolok elé és nem mondta azt „Én győztem. Nekem lett igazam, én győztem.”, hanem azt mondta: „Bocsássatok meg mindenkinek, és ha valaki még fél, hát ne félj, mert az én békémet adom neked.” Nem a jó győzelme a rossz fölött, hanem a jó, az igaz, a természetes, a szép, az értelmes felülmúlása Isten és a szent felé.

Amikor a keresztény ember értékekre hivatkozva az érdekei alapján él. Nagy kísértésünk, hogy ne lássuk a kereszténységet másnak, mint jó és rossz küzdelmének, értékek alapján élünk, akkor hivatkozunk az értékekre, és közben a saját érdekeinket érvényesítjük, és ennek nyomán így merhetném ezt mondani, kizsákmányoljuk Istent. Megtörténik Isten kihasználása, Isten felhasználása, Isten saját érdekünk szerint való használata, terveink szerint. Jelszavak szintjén ez, hogy szól? Jelszavak szintjén valami ilyesmiről van szó, hogy az egyes ember azt mondja: „Isten is azt akarja, hogy boldog legyek.”

Egy olyan halhatatlan mondat, mikor valaki azt mondja: „A boldogság egy csodálatos érték. Én a jót használom, legyőzöm vele a rosszat, a rosszat felülmúlom, a jóval. A boldogság, Isten is azt akarja, hogy boldog legyek.” És tulajdonképpen az a mondat, amit nem mondunk ki, az hogy szól? „Utánam az özönvíz. Isten is azt akarja, hogy boldog legyek.”

Mi történik akkor, amikor csoportosan fejezzük ki, ugyanezt a mondjuk szűklátókörűséget, meg szűkkeblűséget? Akkor a saját csoportjainkra vonatkozva mit mondunk? Azt mondjuk: „Isten is azt akarja, hogy mi az idők végezetéig legyünk. Ezt akarja Isten, hogy a mi csoportunk, a mi közösségünk és mondhatnánk, és most megnevezhetnénk – Isten is azt akarja, hogy a végítélet pillanatáig mi itt legyünk.” Mi az, amit nem szoktunk hozzátenni? „Tehát akkor, a cél szentesíti az eszközt. Mert hát Isten is azt akarja, hogy egy értékes csoport és közösség...”

Lenne egy kérdésem, költői kérdés. Mit gondoltok arról, hogy Jézust ki feszítette keresztre? Kik járultak ahhoz hozzá, hogy végül Jézus meghalt a kereszten? Most a mi emberi megfontolásaink szerint, ahogy itt tájékozódunk az események között. Összefoglalva legtöbbször azt mondják erre, Jézust a rosszak feszítették keresztre; a gúnyolódók, akik őt provokálják, akik egy haldokló emberre semmiféle részvétellel nincsenek, akik megvetik őt. Tehát a rosszak feszítették Jézust keresztre, de mi jók vagyunk és jók akarunk lenni és ez a kereszténység. Lenne egy második kérdésem: Ha Jézust a rosszak feszítették keresztre, hol voltak a jók? Pont elmentek húsvétot ünnepelni? Mert az egy nagy érték? Mert hát arra vagyunk meghívva, a választott nép tagjai, hogy ünnepeljük Húsvétot? Hol voltak a jók? Jézust a rosszak és a jók feszítették keresztre. A rosszak és azok, akik azt mondták „Az élet másról se szól, hogy Isten is azt akarja, hogy boldog legyek. És a mi csoportunk is a végidőig kell, hogy legyen.” Jézust a rosszak és a jók együtt feszítették keresztre.

Így érkezek el a mai evangélium utolsó egy-két gondolatához, hogy miért lehetséges az, hogy egy gonosztevő, amikor azt mondja „Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor elérkezel az országodba!”, hogy erre miért lehetett válasz az, hogy „Te még ma velem leszel a Paradicsomban.”? Azért, mert most – mondjuk így egyszerűen – ez a gonosztevő egyetlen szereplőként, ahogyan ezt hallottuk, felülmúlta a saját rosszát, ez a rossz, ezt most felülmúlta a jó irányába, majd pedig a jót felülmúlta a szent és Isten irányába, és amiért bejárta ezt az utat és megértette, hogy mit jelent, hogy Jézus elhozta Isten országát. Hogy Jézus nem az egyesek királya, nem a választott nép királya, nem minden nemzet királya, hanem Isten országának a hírnöke, aki saját magában létrehozta Isten országát azáltal, hogy a mi rosszágunkat és mindazt a jót, ami benne volt, felülmúlta a szent és az Isten felé. És ez a gonosz ember és Jézus ebben a felülmúlásban, ott Isten országában találkoztak egymással. És ezt azért tartom gyönyörűnek és fölemelőnek, mert arról ad hírt, hogy egy gonosztevő, akit jó eséllyel nem akármilyen miatt feszítettek keresztre, nem is akármikor, felülmúlta a rosszat, felülmúlta a jót Isten és a szent felé. És ezért Jézusnak nem az a válasza, hogy „Te is győztes vagy, mint én. Te is igaz vagy, mint én. Te is jó vagy, mint én.”, hanem azt mondja: „Mi együtt leszünk.”